

Raadsmemo

Onderwerp Beëindiging gemeentelijke bestuur deelname Smile

Datum 26 januari 2024

Afzender Margreet de Deugd-Bos

Tel.nr. (078) 7706003

Emailadres m.de.deugd-bos@alblasserdam.nl

Geachte raad,

Bijgevoegd stuk wordt u ter kennisname toegezonden.

Het betreft informatie waarvan het nuttig gevonden wordt dat u ervan op de hoogte bent, dan wel de toezending van een door het college of een lid van het college in commissie of raad toegezegd stuk.

In tegenstelling tot het verstrekken van informatie via een raadsinformatiebrief is de raadsmemo niet vooraf in het college besproken en vastgesteld.

Met het presidium is afgesproken dat informatie verstrekt via een raadsmemo wel als ingekomen stuk wordt geregistreerd, maar niet geagendeerd wordt voor een commissie- of raadsvergadering, tenzij een lid van een commissie of de raad hier via de griffier om verzoekt.

Voor zover van belang treft u nog de volgende korte toelichting aan.

Inleiding

De ontstaansgeschiedenis van Smile voert ons terug naar 2010, de ingebruikname van het multifunctioneel centrum Maasplein (MFC). De visie/filosofie die leidend is geweest aan de realisatie van deze accommodatie bestond er uit dat het MFC plaats moest gaan bieden aan diverse groepen in de samenleving variërend van kinderopvang, onderwijs, zorg en huisvesting voor ouderen. Binnen deze opvatting was het Om die reden is destijds Drechtwerk ingeschakeld om via de constructie van een leerwerkbedrijf deze beheertaken uit te gaan voeren.

Al snel bleek dat de leerbaarheid van deze groep mensen groter was dan aanvankelijk gedacht. Via een beroepsbegeleidende leerweg (BBL opleiding) heeft een forse groep mensen (vanuit toen nog Drechtwerk) deelgenomen aan het onderwijstraject (aangeboden door het ROC) en een MBO 1 of in een aantal gevallen een MBO 2 diploma weten te halen. Op basis van deze ervaringen werden twee dingen duidelijk, te weten de ontwikkelmogelijkheden van deze groep mensen is groter dan voorheen werd aangenomen en een groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is in staat om zelfstandig een volledige beheertaak uit te voeren. Op basis van deze waardevolle inzichten is door het college het besluit genomen om dit leerwerkbedrijf in een gemeentelijke stichting voort te zetten, nadat de directie van Drechtwerk had besloten om dergelijke "buitenprojecten" niet langer te faciliteren. Dit was het moment (2013) waarop het gemeentebestuur de stichting leerwerkbedrijf Alblasserdam, handelend onder de naam "Smile", heeft opgericht.

Nadien hebben de activiteiten van Smile een grote vlucht genomen. Naast de mensen van Drechtwerk (die bij Drechtwerk in dienst gebleven zijn maar zijn gedetacheerd bij Smile) ontstond er ook ruimte voor mensen die wilden participeren, aanbod van arbeidsvolgende dagbesteding en garantiebannen. De inzet van mensen bleef niet beperkt tot het MFC, er ontstond ruimte om ook mensen "buiten de deur" te gaan plaatsen met name in het schoonmaakwerk en het groen. Vanaf dat moment is de ontwikkeling van leerwerkbedrijf naar sociale onderneming in gang gezet. Het succesvolle concept is ook aan anderen opgevallen en meer gemeenten hebben belangstelling om

een dergelijke voorziening binnen hun gemeentegrenzen te hebben en doen daarbij een beroep op de kennis en ervaring van Smile. Hierdoor is Smile intussen uitgegroeid tot een onderneming die niet meer alleen in Alblasterdam actief is maar in meerdere gemeenten.

Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor de rol van de gemeente als lid van het bestuur. Het gemeentelijk belang bestond er uit om een dergelijke voorziening (als uitvoeringsorganisatie van een deel van het lokale sociale beleid) tot ontwikkeling te brengen. Deze doelstelling is in hoge mate geslaagd. De gemeentelijke verantwoordelijkheid was daarom vooral initiërend. Nu deze fase duidelijk is afgerond en de activiteiten van Smile ook gemeentegrensoverschrijdend geworden zijn, is het voor de gemeente tijd geworden om van een bestuurlijke rol afscheid te nemen.

In de BIO van 15 juni 2023 is de doorontwikkeling van Smile besproken. Naast een vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad was ook de directie van de GRS aanwezig evenals de directie en een bestuurlijke afvaardiging van Smile. Duidelijk werd dat tegen het voornemen om de bestuurlijke deelname vanuit het gemeentebestuur aan Smile te beëindigen geen (politieke) bezwaren bestonden en dat de samenwerking tussen Smile en de GRS blijft bestaan c.q. kan worden geïntensiveerd. Nu het proces van bestuurlijke ontvlechting van Smile is afgerond, is het goed u hierover nader te informeren.

Argumenten

1. De rol van de gemeente als initiator ligt achter ons en bestuurlijke vertegenwoordiging in de stichting is om die reden niet langer noodzakelijk.
2. Als het bestuur van Smile besluit om ook in omliggende gemeenten actief te willen zijn, door in te gaan op de gedane verzoeken van die gemeenten, geeft in de opvatting van het college een stichtingsbestuur zonder een specifieke gemeentelijke vertegenwoordiging een neutraler beeld.
3. Inmiddels is de gemeente verrijkt met meer leerwerkbedrijven waar het gemeentebestuur geen bestuurlijke rol vervult. Mede met het "Berenschot rapport" in het achterhoofd, ligt beëindiging van bestuurlijke deelname aan Smile voor de hand, waardoor een gelijk speelveld voor alle partijen kan ontstaan.
4. Het besluit van het stichtingsbestuur van Smile om de gemeentelijke bestuur deelname te beëindigen in verband met de meer regionale ontwikkeling van Smile, sluit in die zin aan bij de opvatting van het college

Kanttekeningen

1. Voor de mensen die vanuit Drechtwerk gedetacheerd zijn bij Smile verandert er niets. Zij zijn immers gedetacheerd bij de stichting die gewoon blijft voortbestaan. Ook mensen in dienst van Smile (met name garantiebanen en beschutte werkplekken) zullen geen rechtspositionele hinder ondervinden van deze bestuurlijke mutatie.
2. Doordat er een vestiging (hoofdvestiging) in Alblasterdam is en blijft, blijven ook de huidige participatie- en dagbesteding plekken behouden.
3. Door de bestuurlijke ontvlechting komt de gemeentelijke invloed ook meer op afstand te staan.

Vervolg

1. Doorontwikkeling van Smile naar een zelfstandige sociale onderneming is inmiddels gerealiseerd door de aanpassing van de statuten en het in- en uitschrijven van bestuursleden bij de Kamer van Koophandel.
2. Smile voert verschillende taken uit voor de gemeente Alblasserdam (schoonmaak en in het groen). Tot nu toe kon de uitvoering daarvan via het alleenrecht op de schoonmaakwerkzaamheden in de Rederij en quasi inbesteding voor de overige schoonmaak en werkzaamheden in de buitenruimte (groenvoorziening) plaatsvinden. Na de uittreding van de gemeente uit het bestuur is quasi inbesteding niet langer mogelijk en kunnen andere, vergelijkbare organisaties, zich eveneens melden. Veel van deze, door Smile uitgevoerde, taken waren niet of onvoldoende contractueel vastgelegd. Dit geeft veel onduidelijkheid aan zowel gemeentelijke zijde als de zijde van Smile. In het kader van een evenwichtige overgang naar een ander type organisatie zijn vóór 31 december 2023 (uiterlijke datum van uittreden gemeente uit het bestuur) de werkzaamheden die niet onder de alleenrechtverordening vallen nog voor een bepaalde periode (maximaal 4 jaren) door middel van quasi inbesteding bij Smile belegd en contractueel geborgd.

Financieel

N.v.t

Smile ontving geen subsidie vanuit de gemeente. Om die reden levert deze ontvlechting geen financieel voordeel op.